

conveniunt, cujus sub Prælationis istius pondere suspiria lacrymaeque describit Edmerus: *Cum*, inquit, *pro amissa status sui tranquillitate vehementissime fletet, ab onere Prælationis, quod sibi fatebatur importabile, ut relevari merebatur, magnopere (Maurilium) Archiepisc. Rothom. cepit rogare. Ipsi vero Maurilius præcepit ut prælationem, quam habebat, retineret.*

Denique quod gratiam loca commissa ordinandi auctor orationum postulet, Johannem Fiscanensem, qui duo regebat Monasteria, ut quid arguit? quasi vero plures Ecclesias regere credatur sacerdos quiquis in fine Brevium litaniarum recitat orationem in qua hæc verba, *loci nobis commissa*, expressa leguntur.

Uni igitur Anselmo Cantuariensi jure merito istas orationes asseruimus, quas non Fiscanensis modo, sed & Durandus Cafæ-Dei Abbas ab anno 1068. ad annum 1078. & plures alii multa pietatis studio exceperunt & collegerunt.

Advertendum 2. ex orationibus, quæ nullo dubio sunt Anselmi, videlicet ex orat. ad S. Petrum, ad S. Paulum, ad S. Nicolaum, ad S. Benedictum, plurima excerpta esse ex quibus magna ex parte compositi sunt liber *de Contritione cordis*, & liber *Meditationum* qui in tom. 9. operum S. Aug. habentur; & de quibus propterea quid sentiendum sit, infra pronuntiabimus. 3. orationem 71. minus recte inscriptam esse ad sanctum Martinum; cum ad S. Nicolaum eam se fecisse ipse Anselmus scribat in epist. ad Baldricum, quæ est 51. lib. 2. in qua etiam indicat eam paulo antequam in Angliam ipse transfretaret, esse compositam, videlicet circa idem tempus quod librum de Incarnatione Verbi contra Roscelinum inchoaverat. Extat hæc oratio sancti Nicolai nomine inscripta in Ms. Monasterii de Lira.

CENSURA PSALTERII

Beatæ Virginis.

Illud D. Picardus primus in lucem misit; haud dubie ex aliquo Ms. quod sancti Anselmi nomen præfert. P. Rayn. nullum habuisse illius operis Codicem Ms. faretur. Ego quidem incidi in duos, videlicet unum Victorinum, & alterum Floriacensem in quibus hujusce Psalterii initium usque ad Completorium habetur: sed in utroque cætera desiderantur, & in neutro legitur nomen auctoris. Occurrit etiam mihi in nostræ Bibliot. Codice Ms. 345. Psalterium B. V. & aliud etiam in Ms. Bibliot. Regiæ: sed duo hæc proorsus alia sunt ab eo quod hic editum est, & ab eo quod S. Bonaventura composuit.

JUDICIUM LIBRI

De contritione cordis.

Primi Capitis ultima pars, cum secundo capite, tota ad verbum sumpta est ex postrema parte Meditationis I. quam S. Anselmus anno 1099. scripsit de humana Redemptione.

Tertii Capitis pars posterior: *Qualem me fecisti*, &c. Et prior pars Capitis 4. usque ad hæc verba: *Anima mea ante omnia*, &c. decerptæ sunt ex sancti Anselmi oratione ad S. Johann. Bapt. Altera pars istius Capitis 4. sunt autem hæc, &c. transumpta est ex oratione 4. ad Deum, quæ incipit: *Altissime*, &c. Ultima tandem pars ab his verbis: *Quam tolerabilis*. &c. & initium capitis sequentis usque ad ista: *Noli Domine* &c. translata sunt ex 2. indubitataque S. Anselmi Meditatione, cujus initium est: *Terret me* &c.

Ab istis autem verbis: *Noli Domine* &c. ad hæc, *Parce peccatrici animæ meæ* &c. de prompta sunt ex ultima parte tertiæ Meditationis sancti Anselmi, quæ est deploratio male amissæ virginittatis.

Ab his quinti capitis verbis: *heu miser semper* &c. usque ad ista: *perversum etiam* &c. emendicata sunt, inverso licet ordine; ex S. Anselmi oratione tertia ad Deum. Ab istis autem, *perversum etiam* &c. usque ad ista: *O peccata* &c. excerpta sunt, mutato tamen ordine, ex oratione ad S. Bened. quam esse sancti Anselmi constat.

Ab iis porro verbis: *O peccata* &c. usque ad hæc: *Exaudi ergo*, &c. quæ sunt initium capitis 10. sumpta sunt ex oratione ad sanctum Nicolaum, quam ipse Anselmus se fecisse declarat in epist. 51. l. 2. Ab his: *Exaudi ergo* &c. ad ista: *Sed unde Deus meus* &c. extracta pariter sunt ex præfata orat. ad S. Nic.

Ab istis: *Sed unde Deus* &c. ad hæc: *Memento* &c. sunt ex tertia sancti Anselmi Meditatione, quæ est de Virginitate male amissa.

Ab his: *Memento* &c. ad ista: *Deus meus, in te pono* &c. deducta sunt ex fine Orationis ad sanctum Nicolaum, & ex Meditatione de male amissa virginitate.

Ista capiusultimi: *Peccare est Deum inbonorare* &c. sunt ex 11. Meditatione, quam sanctus Anselmus Lugduni composuit, & ex pluribus aliis ejus capitulis.

Hæc ejusdem capitis: *heu me, peccavi* &c. ad ista: *Deus Dominus cujus* &c. excerpta sunt ex 2. sancti Anselmi Meditatione. Hæc tamen verba: *Væ male agenti* &c. transumpta sunt ex oratione ad sanctum Paulum; ex qua etiam decerpta sunt ista: *Deus cujus bonitas* &c. usque ad hæc: *Scio quidem & fateor* &c.

Ex his autem omnibus fit evidens librum de *contritione cordis*, cujus auctor incertus fuit ipsis sancti Augustini censoribus, fuisse compositum ab aliquo recentiore, qui sancti Augustini & sancti Anselmi sententias, quæ magis ad cordis contritionem movere possunt, studiosissime collegit, & ex ipsis librum hunc aptissime concinnavit.

JUDICIUM LIB. MEDITATIONUM,

Qui inter S. Augustini opera circumfertur.

DUO Meditationum libri extant in tom. 9. operum sancti Augustini: unus inter ejus opera, alter in Appendice editus est: de secundo, cui nihil cum Anselmi Meditationibus commune est, nihil hic statimus: sed de primo quidem